

ความรู้ความสามารถที่คาดหวังกับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา

Expected Knowledge and Accounting Competency for the Accountants Working for Government Organizations in Nakhon Ratchasima Province

นิภาพรรณ ดุลนีย์¹, ปรียานัฐ เอียบศิริเมธี²

คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนครราชสีมา

Nipapan Dulanee¹, Preeyanat Eapsirimetee²

Faculty of Business Administration,

Nakhonratchasima College

E-mail: nipapan.niko@gmail.com¹

E-mail: eapsirimetee@gmail.com²

Received: February 26, 2019; Revised: June 7, 2019; Accepted: June 7, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้ ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา 2) ระดับของสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีตามสายงานบัญชีและการเงินในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักบัญชีตามสายงานบัญชีและการเงินในจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นว่า ความรู้ความสามารถที่นักบัญชีขององค์กรภาครัฐควรมี 3 อันดับแรก คือ ทักษะส่วนบุคคล ความรู้ด้านบัญชี และทักษะด้านการปฏิบัติงาน ในขณะที่สมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐที่ควรมีในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยสมรรถนะด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี สมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชี และสมรรถนะด้านทั่วไปที่เกี่ยวข้อง และสมรรถนะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีองค์กรภาครัฐโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถของนักบัญชีองค์กรภาครัฐกับสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวังในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ทักษะเฉพาะบุคคล ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ทักษะด้านการปฏิบัติงาน

และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวัง คือ ความรู้ความสามารถเหล่านี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ ร้อยละ 90.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: นักบัญชี ความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ

ABSTRACT

This research was aimed to study 1) knowledge level as well as expected performance of the accountants who have worked for the government organizations in Nakhon Ratchasima Province, 2) their expected accounting competencies at the government organization in Nakhon Ratchasima Province, and 3) the relationship of their expected knowledge and performance of their government organizations in Nakhon Ratchasima Province. The research instrument was the questionnaire. The sample consisted of 400 people in Nakhon Ratchasima Province. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient. The stepwise multiple regression was used to study the elements of accounting competencies of the accountants who have worked to the government organizations in Nakhon Ratchasima Province.

According to the results, the accountants working in the departments of accounting and finance agreed that there were 3 main knowledge and competencies for the accountants of government organizations: are personal skills, accounting knowledge and soft skills to improve their career. However, the expected competencies for accountants were ethics of accounting profession, accounting competencies, and competencies of general knowledge were necessary for the accountants working for the government organizations in Nakhon Ratchasima Province and were at a moderate level.

Referring to the study on the relationship of knowledge and performance of the accountants working for the government organizations in Nakhon Ratchasima Province, it was found that personal skill, general knowledge, soft skill to improve career, values, ethics and job attitudes showed the positive relationship of expected competencies of accounting profession. These were able to explain the relationship between the variables at the percentage of 90.90 and statistical significance of 0.05.

KEYWORDS: Accountants, Knowledge, Performance, Competency

บทนำ

ความสำเร็จขององค์กรส่วนหนึ่งมาจาก “สมรรถนะ” การทำงานของบุคลากรแต่ละคน การที่บุคลากรภายในองค์กรจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานในส่วนงานบัญชี ที่มีความสำคัญในเรื่องการนำเสนอข้อมูลทางการเงินในรูปแบบของงบการเงิน ซึ่งจะต้องแสดงข้อมูลในงบการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ดังนั้น บทบาทและหน้าที่ของวิชาชีพบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะสนับสนุนองค์กรไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ นักวิชาชีพบัญชีจึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะเพื่อให้เป็นผู้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องมีความมุ่งมั่นที่จะใช้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร (ณัฐชา วัฒนะวิไล และ จุฑามล สิทธิผลวนิชกุล, 2556 อ้างถึงใน สุภาพรณ ยอดมิ่ง, 2558) นักบัญชีจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพต่างๆ นอกเหนือจากความรู้ทางด้านมาตรฐานบัญชีแล้ว ยังต้องพัฒนาความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีหรือความรู้ข้ามศาสตร์เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องของการเงิน เศรษฐศาสตร์ การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะด้านความสัมพันธ์และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการบริหาร และความเป็นผู้นำ โดยมีทัศนคติเชิงบวกและความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติงาน โดยยึดหลักจรรยาบรรณทั้งด้านความโปร่งใส

ของรายงานทางการเงิน (ปริศา ประหารข้าศึก, 2557 อ้างถึงใน วิภาพร ทิมบำรุง, 2558)

สหพันธ์นักวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ได้ก่อตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศ (International Accounting Education Standards Board: IAESB) ขึ้นเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard: IES) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการศึกษาที่มีการระบุถึงความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชีว่าควรมีความรู้และทักษะที่จำเป็นเรื่องใดบ้างต่อการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง โดยที่มาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศได้กำหนดสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ค่านิยม จรรยาบรรณ ตลอดจนทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นและช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ในขณะที่สภาวิชาชีพบัญชีได้พัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยนำแนวคิดของ IES ที่กำหนดโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับมาชี้แจงแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชี โดยมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีมีทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่ IES ฉบับที่ 2 กล่าวถึงเนื้อหาของหลักสูตร การศึกษาวิชาชีพบัญชี IES ฉบับที่ 3 กล่าวถึงทักษะทางวิชาชีพ และ IES ฉบับที่ 4 กล่าวถึงค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554) ซึ่ง IES ทั้ง 3 ฉบับนี้ได้มีการวางแนวทางการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนักวิชาชีพบัญชีในด้านต่างๆ

อันประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพบัญชี ค่านิยมแห่งวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของนักวิชาชีพบัญชีและทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี (สุภาพร ยอดมิ่ง, 2558)

อย่างไรก็ตาม รายละเอียดในมาตรฐานวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศทั้ง 8 ฉบับ กำหนดไว้ว่านักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้และทักษะที่มีความหลากหลาย และมีการพัฒนาความรู้และทักษะที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนลักษณะขององค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานของนักวิชาชีพบัญชี (พงษ์ศิริภพ ทองดี วิสุรเกตุ, 2555) นอกจากนี้ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสามารถสะท้อนออกมาอยู่ในรูปของผลสัมฤทธิ์ของงานที่แสดงถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ และเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและสร้างความพอใจให้แก่ลูกค้าและผู้ให้บริการ และจากหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการต่างๆ ปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เปิดเผย โปร่งใส เน้นการทำงานเชิงรุกและมีบูรณาการให้เกิดความคล่องตัวรวดเร็ว มีสมรรถนะสูง สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ (จิรัฏฐิติ ไทยศิริ และ ประจักษ์ บัวผัน, 2556) เช่นเดียวกับองค์กรภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ดังนั้นนักบัญชีขององค์กรภาครัฐจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและสมรรถนะในวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานด้านบัญชีและประสิทธิผลของการดำเนินงานในส่วนราชการ (เบญญาภา ยืนยง และ วิฑิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2560)

ในมาตรฐานการบัญชีได้มีการกำหนดทักษะไว้กว้างๆ ซึ่งมีลักษณะการทำงานในแต่ละองค์กร

จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ในขณะที่องค์กรของรัฐมีวัฒนธรรมองค์กรเป็น โดยวัฒนธรรมองค์กรแบบระบบราชการหรือองค์กรที่มีระบบการทำงานตามสายลำดับขั้นบังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการสั่งการและควบคุมดูแล อำนาจมาจากตำแหน่งและสถานภาพในองค์กร วัฒนธรรมองค์กรเช่นนี้ให้ความสำคัญกับความมั่นคง เป็นรูปแบบการรวมอำนาจและเป็นทางการสูงมาก องค์กรจึงขาดความยืดหยุ่น ดำเนินงานล่าช้า ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ยากและไม่นิยมสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้วัฒนธรรมองค์กรในลักษณะดังกล่าว มักจะไม่เอื้ออำนวยต่อบุคลากรให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (อณิษฐา หาญภักดีนิยม และ จิตสุภา แกมทับทิม, 2561) ดังนั้น การศึกษาทักษะและสมรรถนะที่คาดหวังที่สอดคล้องกับองค์กรจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาทักษะให้เหมาะสมกับองค์กร และการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถกับสมรรถนะยังช่วยยืนยันได้ว่า ความรู้ความสามารถเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างสมรรถนะการบัญชีขององค์กรของรัฐ ด้วยเหตุนี้ นักบัญชีในองค์กรภาครัฐของจังหวัดนครราชสีมา จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและสมรรถนะสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ เพราะนักบัญชีมีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรในยุคปัจจุบันในฐานะผู้ให้ข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอนั้นต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลาและสามารถสะท้อนการดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กรได้ (สุรินทร์ภักดี สำนักงานบัญชี, 2557 อ้างถึงใน วิฑิตรัตน์ มีมาก, ธาณี อังคัยศ, และ ทักษิณา อังคัยศ, 2559)

นอกจากนี้ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดของประเทศและเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 มีมูลค่า GPP 274,898 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีมูลค่าสูงเป็นลำดับที่ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงสนใจศึกษาความรู้ความสามารถที่คาดหวังและสมรรถนะที่คาดหวังและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับของสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถที่คาดหวังกับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบความคาดหวังในความรู้ความสามารถของนักบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมุมมองของนักบัญชีในสายงานบัญชีและการเงิน
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เพื่อสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานราชการและประเทศชาติต่อไป

ทฤษฎีและกรอบแนวคิด

การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีพบว่า ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 1970 นักวิชาการชื่อ David McClellan ทำการศึกษาวิจัยเพราะเหตุใดบุคลากรที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันจึงมีผลงานที่แตกต่างกัน โดยแยกบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีออกจากบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานพอใช้ แล้วศึกษาว่าบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม มีผลการทำงานที่แตกต่างกันอย่างไร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่าสมรรถนะ Competency (จิริประภา อัครบวร, 2549) และในปี ค.ศ. 1973 McClelland เขียนบทความเรื่อง “Testing for competence rather than Intelligence” ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของแนวคิดเรื่องสมรรถนะที่สามารถอธิบายบุคลิกลักษณะของคนว่าเปรียบเสมือนกับภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) ที่ลอยอยู่ในน้ำ โดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่เหนือน้ำ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย ได้แก่ ความรู้สาขาต่างๆ ที่ได้เรียนมา (Knowledge) และส่วนของทักษะ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญพิเศษด้านต่างๆ (Skill) ในขณะที่ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี สภาวิชาชีพ โดยคณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ได้กำหนดกรอบด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards: IES) สำหรับนักวิชาชีพบัญชี ตามแนวทาง IES โดยมีรายละเอียดดังนี้

IES ฉบับที่ 1 ว่าด้วยเรื่องข้อกำหนดด้านการจัดหลักสูตรศึกษาวิชาชีพ (Entry Requirements to a program of Professional Accounting Education) มาตรฐานฉบับนี้ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางของการจัดหลักสูตรการศึกษา ประกอบด้วยข้อกำหนดพื้นฐานทางการศึกษาว่า นักวิชาชีพบัญชีจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชีจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี โดยสถาบันการศึกษาต้องมีการกำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ อันจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพและมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ รวมทั้งมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ

IES ฉบับที่ 2 ได้กล่าวถึงเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ (Content of Professional Accounting Education Programs) ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีในขั้นสูงและทำหน้าที่ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชีแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง 2. ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ และ 3. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

IES ฉบับที่ 3 กล่าวถึงทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานฉบับนี้ได้ระบุว่า นักวิชาชีพบัญชีต้องประกอบไปด้วยทักษะ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน (Technical Skills) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร (Interper-

sonal and Communication Skills) และทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) ซึ่งหากมีสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถประกอบอาชีพได้ในสภาพแวดล้อมที่กดดัน

IES ฉบับที่ 4 ระบุถึงค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Values, Ethics and Attitudes) เพื่อให้มั่นใจว่านักวิชาชีพบัญชี ต้องมีค่านิยมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ มีความเป็นอิสระ ความระมัดระวัง ความรับผิดชอบ ต่อสังคม การรักษาความลับ

IES ฉบับที่ 5 ว่าด้วยข้อกำหนดด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง (Experience Requirements) ระบุว่า นักวิชาชีพบัญชีควรจะต้องมีการสั่งสมประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อที่จะเป็นผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีสมรรถนะ เป็นระยะเวลาเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่ามีความรู้และทักษะทางวิชาชีพจริง

IES ฉบับที่ 6 ได้กล่าวถึงการวัดขีดความสามารถและสมรรถนะ (Assessment of Capabilities and Competence) นักวิชาชีพบัญชี ควรจะต้องสอบผ่านการประเมินศักยภาพ ความรู้ ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐาน IES ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถประกอบวิชาชีพได้จริงและมีประสิทธิภาพ

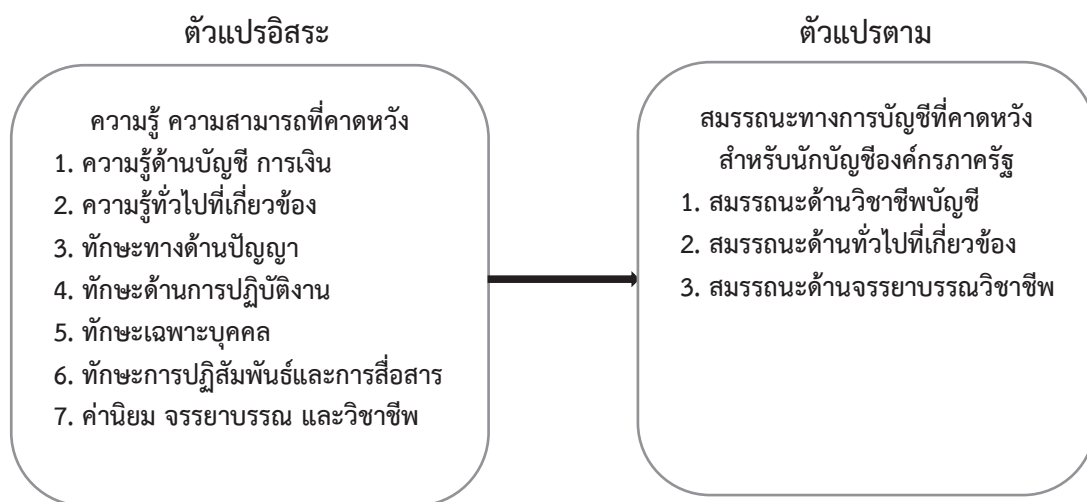
IES ฉบับที่ 7 ให้แนวทางในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีการพัฒนาตนเองโดยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีพ (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่หลักที่นักวิชาชีพบัญชี จำต้องพัฒนาและดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพเพื่อการบริการที่ดี

IES ฉบับที่ 8 กล่าวไว้ถึงข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ที่ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี ในการที่จะพัฒนาตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมืออาชีพ จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ระบุใน IES ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 7 มีความรู้ทักษะทางวิชาชีพและทักษะส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพและรักษาขีดความสามารถได้จึงจะเป็นผู้ที่มีสมรรถนะแบบสมบูรณ์

สรุปได้ว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี คือ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลที่อยู่ภายใน ซึ่งแสดงออกมาโดยสร้างผลการปฏิบัติงานให้สูงกว่ามาตรฐานกำหนดไว้ ซึ่งสมรรถนะ ความรู้และความสามารถของ

นักบัญชีในปัจจุบันจะต้องประกอบด้วย 1) ความรู้ในวิชาชีพ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การตลาด บัญชีกฎหมาย 2) ทักษะทางวิชาชีพ (Skill) ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคนิค การปฏิบัติงาน ทักษะด้านบุคคล ทักษะด้านความสัมพันธ์ และทักษะด้านองค์กร 3) คุณค่าแห่งวิชาชีพ (Professional Values) ได้แก่ การปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพซื่อสัตย์ 4) จรรยาบรรณ (Ethics) และ 5) ทักษะทัศนคติ (Attitudes) (ชัยนรินทร์ วีระสถาวณิขย์, 2548 อ้างถึงใน อนุสรณ์เจริญกุล, 2561)

สามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีตามสายงานบัญชีและการเงิน ซึ่งเป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงานของภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดนครราชสีมาที่ไม่ใช่กับบัญชีในที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของภาครัฐ และผู้วิจัยคิดคำนวณขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณของ Yamane (1973) ซึ่งได้กำหนดความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้จำนวนอย่างน้อย 400 ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ณ ตลาดเซฟวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพบัญชี มากำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามประเด็นสำคัญโดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักบัญชี ประกอบด้วย การปฏิบัติงานในสายงานบัญชีและการเงิน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชีขององค์กรภาครัฐตาม

มุมมองของนักบัญชีตามสายงานบัญชีและการเงิน ในจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทั้ง 7 ด้าน คือ 1. ความรู้ด้านบัญชี การเงิน จำนวน 6 ข้อ 2. ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ข้อ 3. ทักษะทางด้านปัญญา จำนวน 3 ข้อ 4. ทักษะด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ 5. ทักษะส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ 6. ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร จำนวน 9 ข้อ และ 7. ค่านิยม จรรยาบรรณและวิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 45 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.50 – 5.00 = มีความคาดหวังมากที่สุด

3.50 – 4.49 = มีความคาดหวังมาก

2.50 – 3.49 = มีความคาดหวังปานกลาง

1.50 – 2.49 = มีความคาดหวังน้อย

1.00 – 1.49 = มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.50 – 5.00 = คาดหวังในสมรรถนะมากที่สุด

3.50 – 4.49 = คาดหวังในสมรรถนะมาก

2.50 – 3.49 = คาดหวังในสมรรถนะปานกลาง

1.50 – 2.49 = คาดหวังในสมรรถนะน้อย

1.00 – 1.49 = คาดหวังในสมรรถนะน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ พิจารณาความครบถ้วน ความเหมาะสม ความถูกต้อง ของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของงาน วิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักบัญชีในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธี ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่างความรู้ ความสามารถที่คาดหวังของผู้จัดทำบัญชีสำหรับ องค์กรภาครัฐตามมุมมองของผู้จัดทำบัญชีในจังหวัด นครราชสีมา กับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวัง สำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา มีค่าเท่ากับ 0.887

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วน ที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วน ที่ 2 ความรู้ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชี ขององค์กรภาครัฐตามมุมมองของนักบัญชีตามสาย งานบัญชีและการเงินในจังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธี การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วน ที่ 3 สมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชี องค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีการหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะวิชาชีพ บัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัด นครราชสีมา ด้วยการใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อ คัดเลือกสมรรถนะที่เหมาะสม

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 เป็นเพศ ชาย จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 อายุ อยู่ระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 และมีประสบการณ์ในการ ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.20

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความ สามารถสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัด นครราชสีมา ตามมุมมองของนักบัญชีตามสายงาน บัญชีและการเงิน ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ความ สามารถของนักบัญชีในภาพรวมมีความรู้ความ สามารถที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนจากมาก ไปน้อยสามลำดับแรก พบว่า คือ ทักษะเฉพาะบุคคล เป็นความรู้ความสามารถที่คาดหวังมากที่สุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ ทักษะความรู้ด้านบัญชีการเงิน ($\bar{X} = 3.41$) ทักษะทางการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความสามารถที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม

ความรู้ความสามารถ	n = 400		ระดับความรู้ความสามารถที่คาดหวัง	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ความรู้ด้านบัญชี การเงิน (X_1)	3.41	0.475	ปานกลาง	2
2. ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง (X_2)	3.27	0.510	ปานกลาง	7
3. ทักษะทางด้านปัญญา (X_3)	3.32	0.620	ปานกลาง	6
4. ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (X_4)	3.39	0.512	ปานกลาง	3
5. ทักษะเฉพาะส่วนบุคคล (X_5)	3.52	0.504	มาก	1
6. ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร (X_6)	3.35	0.538	ปานกลาง	5
7. ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (X_7)	3.38	0.518	ปานกลาง	4
รวม	3.38	0.349	ปานกลาง	

3. สมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมคาดหวังในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับคะแนนจากมาก

ไปน้อย พบว่า สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นสมรรถนะที่ได้รับการคาดหวังมากที่สุด ($\bar{X} = 3.38$) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.30$) และสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 3.28$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม

สมรรถนะวิชาชีพ (Y)	n = 400		ระดับสมรรถนะ	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชี	3.28	0.921	ปานกลาง	3
2. สมรรถนะด้านทั่วไปที่เกี่ยวข้อง	3.30	0.976	ปานกลาง	2
3. สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.38	1.005	ปานกลาง	1
รวม	3.38	0.349	ปานกลาง	

4. จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถที่คาดหวังของนักบัญชีกับสมรรถนะวิชาชีพบัญชีเพื่อนำไปสร้างแบบจำลองสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวัง สำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ซึ่งได้ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจากค่าองค์ประกอบความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (Variance Inflation factor:

VIF) อยู่ระหว่าง 1.231 และ 1.561 ซึ่งน้อยกว่า 10 (Black, 2006) แสดงว่า ไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ และสามารถนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า สมรรถนะวิชาชีพสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมาตามมุมมองของนักบัญชีตามสายงานบัญชีและการเงิน ประกอบด้วย ทักษะเฉพาะส่วนบุคคล (X_5) ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง (X_2) ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (X_4) และ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (X_7) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	p-value	VIF
ทักษะเฉพาะบุคคล (X_5)	0.299	0.013	0.432	22.731	0.000	1.561
ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง (X_2)	0.215	0.012	0.313	17.329	0.000	1.405
ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (X_4)	0.194	0.011	0.284	16.833	0.000	1.231
ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (X_7)	0.180	0.012	0.266	15.621	0.000	1.260
R = 0.953 $R^2 = 0.909$ Adjusted $R^2 = 0.908$ F = 244.030 $SE_{est} = 0.10612$ a = 0.359						

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสมการเท่ากับ 0.953 แสดงว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชีมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา โดยที่ ทักษะเฉพาะบุคคล (X_5) ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง (X_2) ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (X_4) และค่านิยม จรรยาบรรณ

และทัศนคติทางวิชาชีพ (X_7) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวังของนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา อธิบายความแปรผันได้ร้อยละ 90.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ ± 0.106 ดังสมการ $Y = 0.359 + 0.299X_5 + 0.215X_2 + 0.194X_4 + 0.180X_7$

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้ จากผลการวิจัยความรู้ความสามารถสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักบัญชีมีความคาดหวังต่อความรู้ความสามารถสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะเฉพาะส่วนบุคคล รองลงมาคือ ความรู้ด้านบัญชี การเงิน ทักษะด้านการปฏิบัติงาน ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ทักษะทางด้านปัญญาและความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาพร ทิมบำรุง (2558) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่คาดหวังของผู้บริหารในสายงานบัญชีและการเงินในบริษัทมหาชน ผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่คาดหวังในบริษัทมหาชน ในมุมมองผู้บริหารมี 13 ประเภท คือ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่ (การประเมิน ติดตาม ข้อบังคับ) ความรู้ทั่วไป ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเบื้องต้น ทักษะการปฏิสัมพันธ์กันกับผู้อื่น (ด้านการนำเสนอ การทำงาน) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (ปรับตัว จริยธรรม ระวัง) ทักษะทางองค์การ และการจัดการ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ด้านความรู้เบื้องต้น ด้านการใช้งาน) ความรู้ทางบัญชีและการเงิน ทักษะทางปัญญา จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่ (ความชำนาญทางตัวเลข การตัดสินใจ) เช่นเดียวกับ กมลภุ สันตะจักร์ และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์ (2561) ได้ศึกษา คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้าน

ความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี และด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา

จากสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นสมรรถนะที่ได้รับการคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ สมรรถนะด้านทั่วไปที่เกี่ยวข้อง และสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐา ธรเจริญกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงาน กรณีศึกษาสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะของพนักงานบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี ซึ่งหากพนักงานบัญชีของสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่สูงขึ้นจะส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย

จากความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถกับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความรู้ ความสามารถของนักบัญชีองค์กรภาครัฐกับสมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่คาดหวังในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ทักษะเฉพาะบุคคล ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ทักษะด้านการปฏิบัติงาน และค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้จัดทำบัญชีจำเป็นต้องผสมผสานทักษะหลายๆ ด้านประกอบกัน เพื่อให้งานที่ตนเองรับผิดชอบอยู่

เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นนักบัญชีจึงจำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะในตนเองที่เกิดจากการเรียนรู้ บ่มเพาะจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญและนำทักษะเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการทำงานของตนเองอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ประสบการณ์ องค์ความรู้ จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ และความสามารถเป็นสิ่งที่ต้องมาพร้อมๆ กัน หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็อาจจะนำมาซึ่งอุปสรรคในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีได้ ดังนั้น นักบัญชีต้องมีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในงานที่ตนเองต้องทำเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีภูษัฎมณ ศรีสุข และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านการตรวจสอบภายใน มีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านความรู้ และทักษะด้านบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านจริยธรรมในวิชาชีพมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกันงานวิจัยของ นิลุบล คงไมตรี, กัญญมณ วิทยาภูมิ, และ ไพลีน นิสินิยม (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบทางการบัญชี ด้านความรู้ความสามารถและด้านเที่ยงธรรมมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวก

ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น นักบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้กรอบจรรยาบรรณวิชาชีพทางการบัญชีและมีความเที่ยงธรรมเพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีมีคุณภาพและน่าเชื่อถือ ในขณะที่ เบญญาภา ยืนยง และ จิตตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ (2560) ได้ศึกษาสมรรถนะของนักบัญชีและมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานในงานราชการ จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะของนักบัญชีในงานราชการ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านการดำเนินงานทางการเงิน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจและด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานในงานราชการ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่สำเร็จลุล่วง นอกจากความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะทางด้านบัญชีที่องค์กรคาดหวังแล้ว นักบัญชี ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะทางวิชาชีพ เสริมความรู้ทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวสู่ไทยแลนด์ 4.0

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการศึกษาความคาดหวังในความรู้ความสามารถของนักบัญชีภาครัฐในมุมมองของนักบัญชีในสายงานบัญชีและการเงินแสดงให้เห็นว่านักบัญชีในสายงานบัญชีและการเงินมีความคาดหวัง

ว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชีองค์กรภาครัฐควรมีทักษะด้านการปฏิบัติงาน ทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนในการเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับนักบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีต่อไปในอนาคต

2. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถกับสมรรถนะทางการบัญชีที่คาดหวังสำหรับนักบัญชีขององค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ทักษะเฉพาะบุคคล ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ทักษะด้านการปฏิบัติงาน และค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะวิชาชีพบัญชีสำหรับนักองค์กรภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐอาจใช้ข้อมูลจากผลงานวิจัยฉบับนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นในการวางแผนทางการเพิ่มสมรรถนะของนักบัญชี

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาและทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมวิชาชีพบัญชีทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิเช่น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการประกอบอาชีพทางด้านบัญชีในประเทศไทยและเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนานักบัญชีไทย การศึกษารูปแบบของสมรรถนะวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในกลุ่มอาเซียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาบูรณาการกับการปฏิบัติงานของนักบัญชีเป็นการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพนักบัญชีไทยอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กมลภู สันตะจักร, และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินินิธิ์. (2561). คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 5(3), 772-790.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคน สร้างผลงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เตา.
- จิรัฐิติ ไทยศิริ, และ ประจักษ์ บัวผัน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัย มช. ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 13(1), 123-134.
- จิตติรัตน์ มีมาก, ธาธิณี อังคัยศ, และ ทักษิณา อังคัยศ. (2559). ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 22(1), 119-133.
- ณฐา ธรเจริญกุล. (2561). สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน กรณีศึกษาสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 24(1), 58-70.
- ณัฐธรมณ ศรีสุข, และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินินิธิ์. (2560). สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร. ใน *การประชุมวิชาการ และนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่*

- ที่ 7: มหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม...พลังขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 (น. 950-960). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นิลบล คงไมตรี, กัญญมน วิทยาภูมิ, และ ไพลีน นิสินิยม. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7(1), 117-127.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญญาภา ยืนยง, และ จิตาภรณ์ สิ้นจรูญศักดิ์. (2560). สมรรถนะของนักบัญชีและมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในงานราชการ. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยศรีปทุม เรื่อง ผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน* (น. 406-414). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พงษ์ศิริภพ ทองดีวิสุรเกตุ. (2555). *สมรรถนะของนักบัญชีวิชาชีพ: มุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- วิภาพร ทิมบำรุง. (2558). *สมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่คาดหวังของผู้บริหารในสายงานบัญชีและการเงินในบริษัทมหาชน* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2554). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2560*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2562, จาก http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=gross_regional
- สุภาพร ยอดมิ่ง. (2558). *ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- อณิษฐา หาญภักดีนิยม, และ จิตสุภา แกมทับทิม. (2561). *วัฒนธรรมองค์กรกระบบราชการไทย*. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(1), 343-351.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. New York: John Wiley & Sons.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. New York: Happer and Row.
- Taylor, F. W. (1991). *Principles of scientific manager*. New York: W. W. Newton.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.